

LINDBERGH SE NAMERAVA IZSELITI V FRANCIJO

ZASLEDOVANJE MORILCEV OTROKA BO VODIL NAČELNIK PREISKOVALNEGA URADA

Obrežna straža išče jahto, na kateri so se nahajali dozdevni odvajalci. — Veleporota bo zaslišala dr. Condon, ki je izročil odvajalcem petdeset tisoč dolarjev. — Lindberghova žena je v zdravniški oskrbi. — Prijatelj je dal Lindberghu v Franciji cel grad na razpolago. — Lindbergha se po svojem odhodu ne bosta nikdar več vrnila v svoj dom v Hopewell.

Zasledovanje odvajalcev in morilcev Lindberghovega sina je v polnem teku.

Predvsem skušajo izslediti jahto, na kateri so se nahajali dozdevni odvajalci, s katerimi je barantal posredovalec John H. Curtis.

Dr. Condon, ki je izročil človeku, kateri se je izdajal za zastopnika odvajalcev, petdeset tisoč dolarjev, bo danes zaslišan pred veliko poroto v Bronxu.

Vsi zvezni agenti in detektivi so se podali na delo, sledeč pozivu predsednika Hooverja, da se z zasledovanjem ne sme prej prenehati, dokler ne bodo zločinci v rokah pravice.

Zasledovanje bo vodil J. Edgar Hoover, načelnik preiskovalnega urada justičnega departamenta.

Vse je v skrbeh za Lindberghovo ženo, ki ima kmalu roditi drugega otroka. V zadnjem času je toliko prestala, da se ne more več držati na nogah in je noč in dan v zdravniški oskrbi.

Včeraj se je izvedelo, da nameravata Lindbergh in njegova žena odpotovati v Francijo ter se tam za stalno naseliti.

Lindberghu je dal neki njegov prijatelj v južni Franciji cel grad na razpolago.

Hišo v Hopewell, odkoder je bil otrok odveden, bodo zaprli, in Lindbergha se ne bosta nikdor več vrnila v njo.

Državni pravdnik Mercer okraja, Marshall, je rekel, da je izza dne, ko je bil otrok odveden, najmanj sto oseb poskušalo izvabiti od Lindbergha denar pod pretvezo, da imajo otroka, oziroma da vedo, kje se nahaja.

Po naročilu predsednika Hooverja je stopil generalni pravdnik Mitchell v zvezo s pravdnikom Mercer okraja, Marschallom, ter mu oficijelno sporočil, da mu je na razpolago v Lindberghovi zadevi vsa zvezna tajna služba z vsemi uradniki in agenti.

LONDON, Anglija, 14. maja. — Večina evropskega časopisja nalaga amerškemu narodu krivdo in odgovornost za škandalozne dogodke, ki so se završili v zvezi z odvedenjem Lindberghovega otroka.

Dejstvo, da je na stotine ljudi poskušalo izsiliti od Lindbergha denar, zatem ko mu je bil otrok odveden, jasno priča o moralni degeneraciji, ki se bolj in bolj pojavlja v amerškem narodu.

"Manchester Guardian", ki je zelo liberalen in Ameriki naklonjen list, piše:

— Ta tragedija na dramatičen način dokazuje, kako pomanjkljiva je ameriška civilizacija. To je posledica pretiranega oboževanja prosperitete. V deželi, kjer smatrajo bogastvo za edino socialno vrednoto, postajo gangsterji narodni junaki.

"Echo de Paris" piše: — Ta nečloveški umor si zamoremo tolmačiti, če uvidimo, kako zelo degeneriran je velik del ameriškega prebivalstva. Dežela, v kateri je bil Capone kralj, nas ne more več z ničemer presenetiti.

HOPEWELL, N. J., 15. maja. — Danes se je zbralo v gozdu, kjer so našli Lindberghovega otroka, na tisoče radovednežev.

Podjetni domačini so hitro postavili par stojnic

Japonski min. predsednik usmrčen

STOLETNICA BRZOJAVA

Predsednik Hoover je poslal z zlatim ključem poslanico po celem svetu. Po radio je govorila Morsejeva vnukinja.

Washington, D. C., 15. maja. — Predsednik Hoover je tipkal na brzojavni ključ, ki je okovan z zlatom, v Beli hiši in je s tem otvoril svetovno proslavo stoletnice brzojava, katerega je izumil Samuel B. Morse.

Predsednikova brzojavka je bila zvezana s knjižnico v Kapitolu, to je ista soba, iz katere je bila poslana leta 1844 prva brzojavka: "Kaj je naredil Bog!"

V knjižnici je bilo zbranih mnogo odličnih oseb, ki so sprejele Hooverjevo brzojavko. Iz knjižnice je bila brzojavka zvezana z vsemi brzojavnimi zvezami po celem svetu potom National Broadcasting Co.

Predsednik Hoover je rekel: — Veseli me, da morem otvoriti to svetovno stoletno proslavo iznajdbe Morsejevega brzojava za pošiljanje teh znakov.

— To je vir ponosa vseh Amerikancev, da se je ideja o naglem razpošiljanju vesti potom električnega brzojava porodila v milih Amerikanev Samuelu B. Morseju, čegar učenost je bil ponos njegovi deželi in čegar značaj je bila spodbuda za človeštvo.

Pri proslavi je bila navzoča vnukinja izumitelja, Miss Lella Livingstone Morse, ki je govorila iz kapitola; Mrs. Lella Morse Rummel, Morsejeva hči, ki je govorila iz Pariza; senator Marconi, slavni iznajditelj brzžičnega brzojava, ki je govoril iz Londona, in mnogo drugih.

Mrs. Morse je v kapitolu govorila po radio:

— Prvi predsednik Združenih držav, George Washington, je moral čakati po več tednov, da je sprejel odgovor na kako važno vprašanje. Leta 1832, pred sto leti, je rekel Samuel B. Morse v Parizu: — Pošta je prepočasna; ako bi se porabil blisk, bi bilo boljše.

— Danes, sto let pozneje, me zelo veseli kot njegovo vnukinjo, da stojim na istem mestu v kapitolu Združenih držav pri prvem aparatu, po katerem je moj dedek poslal prvo poročilo: "Kaj je naredil Bog!" In kaj naj bi se preokovalo o radiju, po katerem sedaj govorim, in ki je posledica navdahnjenja Samuela F. B. Morseja pred sto leti.

Ključ, katerega je rabil Hoover za to proslavo, je bil rabljen pri raznih drugih slovesnostih. Predsednik Taft ga je rabil za otvoritev Alaska-Yukon-Pacific razstave, predsednik Wilson ga je rabil, ko je razstrelil zadnji del zemlje v Panamskem kanalu

ter so napravili dobro kupčijo s hrenovkami, sodo in razglednicami.

Ceste, vodeče k Lindberghovemu domu, so bile polne avtomobilov.

Tudi zrakoplovci so delali dobro kupčijo. Za par minut trajajočo vožnjo je bilo treba plačati dva dolarja, in človek si je lahko iz zraka ogledal Lindberghov dom in prostor, kjer je bilo najdeno truplo Lindberghovega otroka.

MEHIKA JE PREKINILA ZVEZO S PERU

Mehika je odpoklicala svojega poslanika v Peru. — Peruvanska vlada je dolžila mehiškega poslanika socijalistične propagande.

Mexico City, Mehika, 15. maja. — Mehika vlada je prekinila diplomatske zveze z državo Peru, ker je peruvanska vlada zahtevala, da Mehika odpokliče svojega poslanika, Peruvanska vlada dolži mehiškega poslanika, da se je vmešaval v notranje zadeve države Peru s tem, da je podpiral komunistično gibanje in kalil javni mir.

Peruvanski poslanik je znanemu mehiškemu ministru pokazal pisma, iz katerih je razvidno, da je peruvanski komunistični voditelj Taya de la Torre pošiljal svoja poročila v mehiških uradnih vrečah v državo Lima. Peruvanska vlada tudi zatrjuje, da je mehiški poslanik stalno obiskoval hišo de la Torreja.

Lima, Peru, 15. maja. — Mehiki poslanik Juan B. Cabral in njegovi uradniki so z areoplanom odpotovali v Mehiko.

STAR KITAJSKI PAPIR IZ PREDIVA

Washington, D. C., 15. maja. — Trgovski departament je po dolgi preiskavi dognal, da je bil stari kitajski papir, ki je bil izdelan od 6. do 10. stoletja, iz prediva in skorje murvinega drevesa.

Drugi orientalski papir je bil izdelan iz bambusa in nekaterih drugih rastlin. Papir je pobelilo samo sonce. Prevlekli so ga samo s škrobom vsled česar tak papir še do sedaj ni strohnol.

MEHIKANCIPRAVLJAJO ULICE SVETNIKOV

Mexico City, Mehika, 15. maja. — Vsi občinski uslužbeni v državi Guerrero naglo preimajo imena ulic, kajti guvern gener. Adrian Costorej je izdal odredbo, da ne sme nobene ulice v državi nositi imena katerega svetnika.

Governor je izdal to odredbo, ker so ga nekateri poslanci v državni zbornici dolžili, da drži s katoličani.

Ključ, katerega je rabil Hoover za to proslavo, je bil rabljen pri raznih drugih slovesnostih. Predsednik Taft ga je rabil za otvoritev Alaska-Yukon-Pacific razstave, predsednik Wilson ga je rabil, ko je razstrelil zadnji del zemlje v Panamskem kanalu

in s tem združil Atlantik s Pacifikom, pred. Harding pa je z njim otvoril Holland Tunnel pod Hudsonom v New Yorku.

CZERNIN JE VEDEL, KAKO SE BO KONČALO

Zadnji avstrijski zunanji minister je vedel, kakšen bo konec vojne. — Zelo se je trudil, da bi odvrnil nesrečo.

Dunaj, Avstrija, 15. maja. — Bivši zunanji avstrijski minister Otokar Czernin je bil pravi pozvočitelj "miru" potom kompromisa, ne pa cesar Karol. Na Czerninu priporočilo je brat cesarice Zite prinesel francoskemu predsedniku Poincaréju mirovno pismo leta 1917. Ko pa je bilo to pismo objavljeno, je Czernin moral odstopiti.

Ko je ruski general Brusilov v juniju leta 1916 predel avstrijsko fronto in je v dveh tednih ujel 80.000 avstrijskih vojakov ter je prodrl petdeset milj, je bil nemško fronto in je v dveh tednih ujel vsi, od cesarja Karola pa do zadnjega vojaka, sili vojne, vsled česar je Viljem poslal na Dunaj svojega kancelarja Theobolda von Bethmann-Hollwega, da se o tem prepriča.

Takoj ko je prišel Bethmann-Hollweg v Czerninov urad, ga je Czernin hotel prepričati, da je edina rešitev za avstrijsko in nemško državo mir potom kompromisa, drugače bo obe državi razbila revolucija. Povedal je nemškemu kancelarju, da se je Italija že približala s svojimi pogoji in da je tudi Francija pripravljena pogajati se.

Hollweg je priznal Czerninu, da ima prav, da pa ne more brez cesarjevega dovoljenja privoliti v mir potom kompromisa, ker pogoji določajo, da mora Nemčija prepustiti Franciji Alzacijo in Lotarinško.

Czernin je nato prigovarjal Hollwegu, da se more Nemčija za to odškodovati na vzhodu s Poljsko, Avstrija pa z delom Rumunske.

Ta pogajanja so se vlekla do 17. maja in so bila končana s pogodbo v Kreuznach. Ves ta čas pa Hollweg ni vedel, kaka navodila je Czernin dajal prireju Sikstu za njegovim hrbtom. Pa tudi Czernin ni vedel, da je prireju Sikst izročil 24. marca 1917 lastno pismo cesarja Karola francoskemu predsedniku Poincaréju. V tem pismu zagotavlja cesar Karol, da bo podpiral pravne zahteve po Alzaciji in Lotarinški. Ker je tedajni ministrski predsednik Clemenceau objavil te dve pismi, je grof Czernin 15. aprila 1918 odstopil kot avstrijski zunanji minister.

TIROLCI SO ZVESTI OTONU

Inomost, Tirolska, 14. maja. — Tirolci še vedno na različne načine kažejo svojo zvestobo do habsburške rodovine in želijo za njo doseči isto postopanje kot vladarske hiše Prusije, Bavarske, Saške in Vrttembergške, katerim ni bilo vzeto privatno premoženje.

Tirolski monarhisti so izdali oklie na vse tirolske občine, da imenujejo nadvojvodo Ottona, sina zadnjega avstrijskega cesarja Karola, za svojega častnega občana. Do sedaj ga je že imenovalo trideset občin. V tem pogledu so tudi Tirolski sledile nekatere občine na Štajerskem.

Tirolski monarhisti so izdali oklie na vse tirolske občine, da imenujejo nadvojvodo Ottona, sina zadnjega avstrijskega cesarja Karola, za svojega častnega občana. Do sedaj ga je že imenovalo trideset občin. V tem pogledu so tudi Tirolski sledile nekatere občine na Štajerskem.

P R A T I K E.

Neki zastopnik nam je vrnil nekaj Blaznikovih Pratik za leto 1932. Kdor jo hoče imeti, naj nam pošlje 20 centov.

GLAS NARODA, 216 W. 18. St., New York, N. Y.

DVA FAŠISTA STA GA DRŽALA, ŠTIRJE SO PA STRELJALI VANJ

TOKIO, Japonsko, 16. maja. — Deset članov fantične fašistične bande, ki se imenuje "krvava bratovščina", je včeraj vdrlo v dom 77 letnega japonskega ministrskega predsednika Inukaia. Štirje so zastražili zadnja vrata, dva sta starčka prijela, štirje so pa začeli streljati nanj.

Istočasno so začeli člani bratovščine divjati po ulicah v očitnem namenu, da izvedejo državni preobrat. Na hiše uglednih japonskih državnikov je bilo vrženih več bomb. Dosti oseb je bilo ranjenih.

Včeraj popoldne je sta se ustavila pred hišo ministrskega predsednika dva avtomobila. Izstopilo je deset mož z nabasanimi revolverji.

Šest jih je šlo v hišo, štirje pa na vrt, kjer se je nahajal ministrski predsednik v krogu svoje družine.

Šestorica je naročila služabnikom, naj pokličejo ministrskega predsednika.

Ko je stopil v vežo, so ga obstopili. Eden izmed njih mu je začel nekaj govoriti, toda tovariš ga je prekinil rekoč: — Kaj blebeče! Ustrelj ga!

Nato sta ga dva prijela, štirje so pa začeli streljati vanj.

Ko so završili svoje krvavo dejanje, so odšli. Inukaia je umrl opolnoči v bolnišnici.

MORILEC JE OMEDLEL

Gorgulov ni mogel prestat izpraševanja. — Trdijo, da je bil voditelj socijalistov.

Pariz, Francija, 15. maja. — Dr. Paul Gorgulov, ki je ustrelil predsednika Doumerja 6. maja, se je onesvestil, ko je bil postavljen nasproti trem osebam, da ga spoznajo za pravega predsednikovega morileca. Neka priča je izpovedala, da je bil dr. Gorgulov nekaj narodni komisar v Rusiji.

Rus Astakos, ki živi v Havre, je rekel, da to ni pravi dr. Gorgulov, katerega je poznal, temveč prejšnji komisar Zolotanes.

Dr. Gorgulov je pri tej izjavi skočil na noge in odločno protestiral.

Prejšnji ruski častnik polkovnik Yelasiess je vprašal dr. Gorgulova glede njegove prejšnje vojaške službe in je rekel, da je zadovoljen z njegovimi podatki ter da je služil v carski vojski.

Tretja priča je izpovedala, da je malo pred umorom videla dr. Gorgulova v spremstvu neke tajnstvene ženske.

P R A T I K E.

Neki zastopnik nam je vrnil nekaj Blaznikovih Pratik za leto 1932. Kdor jo hoče imeti, naj nam pošlje 20 centov.

GLAS NARODA, 216 W. 18. St., New York, N. Y.

KONEC 9 LET TRAJAJOČEGA SOVRAŠTVA

General je prisegel sovraštvo, ker je bil ponedelžnem aretiran. — Dvojboj na ulici s smrtnim izidom.

Caracas, Venezuela, 15. maja. — General Julio Hidalgo, senator in bivši guvern glavnega mesta, je umrl v bolnišnici za ranami, katere je dobil, ko je skušal ustreliti generala Aristidesa Galavisa na obljubeni ulici pred največjo trgovino v mestu.

Vlada je takoj prepovedala vsem listom vsako poročilo tem.

Sovraštvo med Hidalgo in Galavisom se je pričelo pred devetimi leti, ko je Hidalgo, ki je bil tedaj guvern glavnega mesta, v svoji gorečnosti, da bi dobil v roke morilec predsednikovega brata generala Juan C. Gomeza, aretiral več nedolžnih oseb in med njimi tudi Galavisa, ki je tedaj prisegel maščevanje.

Nekaj mesecev zatem sta se oba srečala na neki ulici v Parizu, in Galavis je s svojo palico pretepel Hidalgo. Pred nekaj dnevi je Hidalgo, ki se je nedavno vrnil v Venezuelo, izvedel, da je prišel tudi Galavis in se je zaklel, da ga bo ustrelil, ko mu pride pred oči.

Ob 10. dopoldne, ko je hodil general Galavis po ulici s svojimi prijatelji, se pred njim ustavi avtomobil, v katerem je bil general Hidalgo s svojo družino. Hidalgo skoči iz avtomobila, potegne revolver in prične streljati. Galavis pade, ranjen v nogo. Ležeč na tleh pa potegne revolver in ustreli Hidalgo ter ga zadene v trebuh. Ko pride policija, vidi oba generala ležati na ulici.

NEZGODA AVSTRIJSKEGA PRESEDNIKA

Dunaj, Avstrija, 15. maja. — Avstrijskemu predsedniku Viljemu Miklasu se je spodrsnilo in je padel po stopnicah v svojem stanovanju. Poškodovan se je na glavi in je zmagnil roko v zapestju. Doma bo moral ostati nekaj dni.

UMOR VSLED SLABEGA VINA

Bukarešta, Rumunska, 13. maja. — Poročnik Petreanu je prišel v gostilno in do smrti pretepel natakarja, katerega je dolžil, da je dal njegovim prijateljem deset litrov slabega vina.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakner, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
115 W. 11th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto valja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za eno leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly \$6.00.		

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Dopolni bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naznaniti, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 215 W. 11th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

POŠASTEN ZAKLJUČEK

Ko se je po radio in brzojavu razširila po vsem svetu vest, da so našli Lindberghovega otroka, katerega so dvainsedemdeset dni pogrešali, umorjenega, ga menda ni bilo duševno normalnega človeka, ki bi ga ta grozna novica ne navdala z grozo.

Z Lindberghom ne sočustvujejo ljudje samo zato, ker je nekak ameriški narodni junak, ampak sočustvujejo z njim in z njegovo ženo, kot z očetom in materjo, ki ju je zadela najhujša nesreča, ki more stariše zadeti.

Nekoliko utehe bosta našla Lindbergha v zavesti, da je sedaj konec mučne negotovosti glede usode njunega otroka.

Otroka sicer nista dobila živega nazaj, veta pa, da se ne nahaja več v oblasti zverinskih zločincev ter da ni več orodje njihovih zločinskih načrtov.

Dvainsedemdeset upanja in bojazni polnih dni je minilo, predno so slučajno našli otrokovo truplo.

Oblasti dveh kontinentov so proizvedovale po ovedenem otroku in odvajaleh.

Dosti privatnikov se je deloma iz sebičnih, deloma iz nesebičnih razlogov udeležilo proizvedovanja.

Polkovnik Lindbergh se ni plašil nobenih žrtv. Pripravljen je bil žrtvovati ogromne vsote denarja, zamolčati ime odvajalec ter jih ščititi pred zasledovanjem, samo če mu vrnejo otroka nepoškodovanega.

Časopisje je dan za dnem objavljalo dolga poročila, in iz vseh delov sveta so prihajale vesti o novih sledovih.

Medtem je pa ležalo truplo nedolžnega bitja z razbito glavo v gozdu nedaleč od očetove hiše.

Zaenkrat se še ni dalo dognati, če je bil motiv tega zločina izsiljevanje, če se je hotel kdo nad Lindberghom maščevati ali če je zakrivil zločin kak blaznez.

S tem, da so zločinci usmrtili otroka, so izzvali vse pravosodje ter vse pojme o postavi in redu civiliziranega sveta.

Oblasti se bodo poslužile vseh sredstev, ki so jim na razpolago, da dovedejo zločince v roko pravice. Zasledovanje bo trajalo toliko časa, dokler ne bo dosežen ta cilj.

Ako se oblastim ne posreči prijeti zločincev, bi pomenjalo to pravečo katastrofo.

Pomenjalo bi namreč, da so zadobili temni elementi premoč nad postavo in redom, ter da ni pred njimi nihče, niti nedolžen otrok, več varen.

Dopisi.

Porterville, Cal.

Dne 4. maja smo položili k večnemu počitku Mrs. B. Dehatri. Božični dan smo skupno v krogu domačih veselo obhajali. Že takrat je bolehal, toda po novem letu jo je bolezen potisnila na postelj, s katere ni več vstala.

Sorodniki in bližje občinstvo ji je izkazalo zadnjo čast v dolgem sprevodu, ki se je vršil po katoliških obredih v Tulare.

Zapušča žalostnega soproga, dve hčeri, Mrs. Tony Simonich in Inez Dehatri, študentka na Berkeley vsenčističu, ki bi morala narediti učiteljski izpit to leto, za učiteljevo matematike, pa je bila primorana za leto opustiti študija, da je stregla bolni materi.

Naj v miru počiva!

Kakor že znano, smo imeli v zimski dobi v Californiji letos ne navadno hud mraz. Nekatera jutra je toplomer kazal 18 stopinj nad ničlo, po nekaterih krajih celo 14 stopinj, kar je več kot preveč za oranžne nasade. Tisti, ki so kadili cele noči zoper mraz, so si ga obvarovali pred mrazom. V nasprotnem slučaju so pridelovalci oranž izgubili ves pridelek in jim ni drugače preostajalo, kot da so ga s koli z dreves na zemljo oklatili.

Deževno vreme nam je bilo v začetku jeseni dokaj ugodno do sredne marca. Polja so hitro obzelela in na pašnikih si je živina priganjala star glad.

Gorovje je zapadel debel sneg, bolj kakor že več let, rečeno struge so zopet oživele s potoki. Ki zalagajo vodo za zamakanje. Edison Company se že pritožuje, da bo letos izgubila čez en milijon dolarjev, ker se občinstvo, ki je za to pripravljeno, poslužuje vode iz kanalov, ki so letos do sedaj še vsi polni vode. Črpalke, ki jih je gonila električna moč, bodo letos počivale, ker je pa deževno vreme prehitro nehalo in je zavlekel hud severnik, so začele setve trpeti. Zelenjava na polju je jela veneti in bati se je bilo, da se zopet vse posuši, kakor prejšnja leta, toda zadnja dva ali tri tedne je deževno vreme zopet žetvo oživilo. Ako ne bo še druge odjed, pričakujemo povoljno žetev. Vobče se računa od 4 do 8 vrec na oral, ali od 550 do 1100 funtov na akter.

Pri tem bi se vztrajali, da so eene kaj povoljne. Kaj je pšenica danes vredna? Zavzema najnižjo ceno, kar je ameriška zgodovina pomni. Prekupei prerokujejo za letošnji pšenični pridelek okrog 90 centov za sto funtov. Farmerjeva prosperiteta!

Kar enemu koristi, škoduje drugemu. Čez dva tedna trajajoče mroko vreme je na tisoče in tisoče ton krme na polju pokvarilo.

Vsled deževja so tudi prizadeti vinogradi, če večjo škodo je povzročil mraz, ki je obiskal San Joaquin dolino 21. aprila. Najbolj prizadeti kraji so: Stanislaus in Madeira County in deloma po ni-

PRODA SE ALI DA V NAJEM

moderna hiša v najboljšem stanju, 6 sob z elektriko in velik vrt v bližini New Yorka, pod ugodnimi pogoji. — Za pojasnila pišite na: — N. J., c/o Glas Naroda, 215 W. 11. St., New York, N. Y. (3x 14,16&18)

žjih legah v okolici Fresno. V mnogih vinogradih je ves pridelek uničen, tako da ni ostalo zelenega lista na trti. Pri nas v Tulare in Kern County ni pomladni mraz povzročil nikake škode, celo na "tomato" rastlinah ni znaka mraza.

To je današnja slička osrednje Californije. Ni se čuditi, ako californijski farmer propada, ker si z najboljšo voljo ne more pomagati. Na eni strani ga v blato pristakajo neugodni vremenski elementi, na drugi pa ničve cene za pridelke.

Ali se je toraj čuditi, da bode letos v Californiji za zaostale neplačane davke prodanih 60,000 kmetij in domov. Ti domovi in kmetije, ki so jih lastniki zgradili z žulji svojih rok, bodo prodani spekulantom in "real estate" mešetarjem za vsako ceno.

J. R. Simonich.

NASI V AMERIKI

Osem mož se je nahajalo na delu, ko so podirali 180 čevljev visoki dimnik Cleveland Electric Illuminating tovarne v Clevelandu, ko se je iz neznanih vzrokov dimnik porušil. Trije delavci so padli z ruševinami vred 180 čevljev globoko na tla in so bili ubiti. Ubili so: Mike Duvich, 34 let star, Mike Marsich, 34 let star in Joseph Kaper 32 let star.

Prva dva nista poročena. Steve Matacin, ki se je rešil, je povedal: — Stali smo na odru, pet čevljev širokem, znotraj dimnika. Odr so držale štiri močne kavlje, pripete na vrhu dimnika. Rabili smo električna kladiva in baklje, da smo razbijali konkret in železo v dimniku. Duvich, Kaper in Marsich so stali skupaj, ko se je zrušil del dimnika štiri čevlje visoko. Omenjeni trije so padli na tla, jaz sem se pa vjel za kluko in sem po zunanji lestvi splezal navzdol, kot tudi moji ostali tovariši. — Ubili trije delavci niso delali celo leto, in je bilo to njih prvo delo, kjer jih je dohitela smrt.

Pri primarni vohitvah, ki so se vršile v tork v Clevelandu, sta bila nominirana kot kandidata za državno zbornico na demokratskem tiketu William J. Kennick, Slovenec, in pa William Boieh, rodom Hrvat, ki je šele pred kratkim spremenil ime v "Boyd". To ime je tipično ameriško in zato je Boieh dobil 19,055 glasov, oziroma stoji na drugem mestu med dem. kandidati za državni zbor. Boieh je bil še pred nekaj leti eden izmed voditeljev med hrvatskimi komunisti, in pod imenom Boieh je bil svoječasno kandidat komunistične stranke.

Kennick, ki je več let vodil opozicijo proti Dammu v 23. wardi, se je zdaj pobotal s stranko in z njeno oporo je bil nominiran. Dobil je 15,662 glasov. Vsaka stranka, demokratska in republikanska, je nominirala 18 kandidatov za državni zbor, ki pridejo v nevestrbo na volitve.

11. maja popoldne je premirila v mestni bolnici v Clevelandu 21 let stara Mary Oblak, roj. Jerina. Ranjka je bila rojena v East Helena, Mont.

PREDSTOJEČE SPREMENBE AMERIŠKEGA PREBIVALSTVA

Dr. Louis I. Dublin, statističar za Metropolitan Life Insurance Co. in priznan strokovnjak za probleme prebivalstva, prorokuje, kak vtiš bo omejevanje priseljevanja imelo na bodoči razvoj Združenih držav. Med drugim on pravi:

— Sedaj ko je priseljevanje takorekoč končalo, nastane vprašanje: Kaka dežela smo mi in kak upliv so priseljene raznih plemen imeli na nas? Leta 1930 je bilo 14,204,000 tujerodcev v tej deželi, kar predstavlja 12% vsega prebivalstva. Od teh 13,366,407 je bilo tujerodcev-belokožev, dočim ostali so bili Mehikanci, Orijentalci in drugih plemen izven Evrope. Dodatno je bilo 26,000,000 ljudi, katerih starši (vsaj eden) so bili tujerodeci. Na tak način številu tujerodcev in njihovih tukaj rojenih otrok je znašalo več kot 40 milijonov, skoraj tretino vsega ameriškega prebivalstva.

— Ali to daje le prilično sliko, kajti ljudsko štetje naštevajo le prvo in drugo generacijo, dočim prejšnje generacije so skupaj našteje kot rojeni Amerikanci od tukaj rojenih staršev. Ako bi mogli pristeti še tretjo, četrto in daljše generacije, bi dobili zares pojem, kaka kri se pretaka po žilah ameriškega prebivalstva.

Amerika — nadaljuje pisatelj — je zares "melting pot" vseh plemen. Vse vrste ljudi in narodov so prišli sem in se pomešali med seboj v novo civilizacijo. Čas je bil najboljši činitelj za ustvarjanje te zmesi. Dandanes je težko spoznati, kakega pokoljenja so Amerikanci, ki so le priseljene druge ali tretje generacije. Demokratske navade Amerike so jako olajšale poroke izmed ljudi raznih pokoljenj in sedaj imamo mnogo njih, ki, ako gredo nazaj par generacij, spoznajo, da izvirajo iz raznovrstnih narodnosti.

Dr. Dublin naglašuje razne probleme, ki jih je priseljevanje prineslo. V splošnem pa poudarja dejstvo, da naj se reče karkoli, dejstvo je, da veliko priseljevanje tekom poldruga stoletja je pomnožilo prebivalstvo, razvilo bogastvo Združenih držav in ustvarilo deželo brez primera v zgodovini. Tudi najrevnejši priseljenec, so na vsestranske bili ljudje, ki so bili toliko podjetni in pogumni, da so se odločili na izselitev od doma. Na drugi strani je priseljevanje obdaruilo Ameriko z mnogimi ljudmi izborne kvalitete na vseh poljih.

Priseljevanje ni pomenjalo, kot mnogi trdijo, nadomestovanje boljših s slabšimi ljudmi, marveč resnično izboljšanje v gospodarskem in kulturnem pogledu.

Dr. Dublin je premišljeval o posledicah, ki jih bo v bodočnosti imela ustave priseljevanja. On misli, da ne bo znatne spremembe glede mortalitete. Mogoče, da se bo sedanje razmerje pričakovane starosti od 60 let za vsakega prebivalca podvignilo v prihodnjih dveh ali treh desetletjih na 65 in morda 70 let. Čez to ni mogoče, vsaj ne dokler ne bi znanost napravila nekaterih revolucionarnih odkritij za podaljšanje človeškega življenja.

Pač pa se bo čutil upliv, kar se tiče števila rojstev in povprečne starosti prebivalstva. V zadnjih letih je razumno število rojstev

strašno padlo. Padlo bo še nadalje, čim več se priseljenec prve in druge generacije asimilirajo in se širi znanje o rojstni kontroli med ljudmi. Ali to padanje ne more vedno nadaljevati, drugače bo imelo v bodočnosti problem, kakšnega svet še ni imel, praveat plemenski samomor.

Nekaj je gotovo glede razmerja rojstev: Ako naj rojstva nadomestujejo smrti, se bo moralo roditi 14 za vsakih 1000 ljudi, kadar povprečna največja starost bo 70 let. Na podlagi tega dejstva se pje izračunalo, da, ako se pričakovana starost 70 let doseže okoli leta 1950 in številu rojstev pada od sedanjih 18 na 14 od tisoč. Združene države bodo okoli leta 1990 dosegle s svoje največje prebivalstvo od 154 milijonov ljudi in da bo potem prebivalstvo padalo. Ako pa bi razmerje rojstev padlo na 10 za tisoč, se bo največje prebivalstvo od 140 milijonov doseglo že okoli leta 1975 in potem bo hitro padalo od leta do leta. Dr. Dublin je mnenja, da je ta druga alternativa še bolj mogoča, sodeč po sedanjih tendenci.

Istočasna povprečna starost Amerikancev bo čim dalje večja in se bomo morali privaditi k družbi, v kateri eden izmed vsakih treh je že star človek. To pomenja, da dežela, kjer prevladujejo setarejši ljudje, postane bolj konservativna. Veliki in hitri napredki, v kolikor so bili odvisni od energije mladih ljudi in podjetnih priseljenec, bodo manj očitni. Bi bilo tu odveč razpravljati, kak vtiš vse to utegne imeti naše gospodarsko, kulturno in družinsko življenje.

Med tem, kot se približujemo najvišjemu številnemu razvoju, gremo nasproti prebivalstvu, ki bo postalo tukaj rojeno skoraj izključno. V prihodnjih generacijah se razmerje tujerodcev zniža skoraj na nič in njihovi nasledniki se strnejo in pomešajo v čisto ameriško narodnostno zmes. Na tak način ameriško prebivalstvo postane bolj enolično, razum kar se tiče desetine črnoptnega prebivalstva.

Bodočnost ameriškega prebivalstva je in ostane splojna s priseljevanjem minulosti. Zmes so mnogoštevilnih narodnosti. Kar se je zgodilo večinoma po svetu, se tukaj ponavlja. Zgodovina človeštva je skoraj povsod zgodovina seljenja in mešanja. Ameriški narod bodočnosti ni le mešanica, marveč povsem nov narod, strujen iz raznih drugih narodnosti.

Mišja invazija v Avstraliji

Avstralski provinci Wimmera in Malle v državi Victoria sta postali v zadnjem času žrtvi strahotne mišje invazije. Miši vdirajo v hiše in trgovine in strašno pustijo. Nobena reč ni varna pred njimi. Poleg živil glodajo tudi obleko, les, knjige, čevlje in perilo, skratka vse, kar jim pride pod zob. Da bi omejili ta nenavaden poplav so na predlog oblasti ljudje mobilizirali vse mačke, ki jih pošiljajo v imenovani provinci v zabojih, košarah in vrečah. Lačne mačke so se takoj lotile mišjeje lova, toda zaradi preobilnosti plena so se kmalu polenile in so odpojedale pokorščino.

Peter Zgaga

Časopisje je poročalo na dolgo in široko o krstu vnuka angleškega kralja.

Ko je nadškof podelil otročičku razna aristokrata in kraljevska imena, je otročiček britko zajokal.

Tudi to je znamenje časa.

*

Otroci so sedeli pri mizi z lepo, živahno materjo. Sedem jih je bilo.

Najmlajši med njimi, tri ali štiri leta star, vpraša:

— Zakaj je pri nas toliko otrok, pa samo en oče?

Mati ga ostro pogleda rekoč:

— Molči, molči, ti nič ne veš.

*

Podvizaj se, podvizaj! — so svetovali potniki strojevodji na kamniškem vlakcu. — Glej vendar, da bomo malo hitreje prišli v Kamnik.

Strojevodja se je namuzal ter odvrnil: — Jaz bi rad hitreje prišel, pa moram biti na mašini.

*

Newyorški modni žurnal poroča:

— Poleti bodo nosila newyorška dekleta velike ubane.

Boljše nekaj kot pa nič.

*

Zdravnik je pripovedoval v veseli prijateljski družbi o svojih pestrih doživljajih. In neznanstvo je vzrotil, ko je nekdo pripomnil, da moški ljubi žensko le pred poroko ter da ga ljubezen po poroki hitro mine.

— Ni res, ni res, to vem iz lastne izkušnje, — je protestiral zdravnik, ter pravil nadalje:

— Neke, zimske noči, tako je zeblo in snežilo, da bi niti fant ne šel trkat punci na okno, je pozvonilo pri meni. Ves vznemoljen sem šel odprati. Zvonil je človek iz sosednjega mesta. Najmanj tri ure je gabil sneg in brodil zlobodro, da je prišel k meni. — "Ženi se je nekaj zgodilo, — je gabil in lovil sapo. — Rečeš se mi je zasmilil. V takem vremenu ga je vrag zastran žene pričrtil k meni — sem pomislil. — To po je ljubezen, če je kaj na svetu. — "Kaj pa ji je?" — ga vprašam sočutno. — "Ne vem!" — je hropel. — "Čeljust ji je zastala, ust ne more niti zapreti, niti odpreti". — "O, to ni nič nevarnega". — odvrnem. — "To je krč v čeljustih". — "Kaj!" — je vprašal nesrečnik ves potolažen. — "Pravite, da ni nič nevarnega, o hvala Bogu! Pa pridite, gospod doktor, čez par mesecev kaj naokoli, takrat, ko bo boljše vreme, da ji boste uravnali čeljust".

*

Pročevalci newyorških dnevnikov so kupili na dražbi trideset tisoč funtov rib in jih darovali revežem. To je nekaj nenavadnega. Običajno pitajo pročevalci radovedne čitatelje z — racami.

*

Naj ima ženska še tako majhno nogo, čevlji, ki ga obuje nanjo, je še vedno znatno manjši.

*

V pratiki in v koledarju je od sila svetih Janezov, toda Janez, katerega praznik danes praznujemo, je izmed vseh najbolj pomemben.

Janez Nopomuk je zaščitnik in priprošnjak vseh zaljubljenec, kajti možak je znal molčati. Ni in ni hotel povedati, kakšne kavalirje je imela lepa češka kraljica in vsled tega ga je dal kralj vreti v vodo, kjer je storil žalostno smrt.

Sveti Janez je pa tudi zato pomemben, ker so v prejšnjih časih na njegov praznik pripeljali Vipavec prve češke na idrijski semeni. In Vipavec, ki jih je prvi pripeljal, je dobil od občine petdeset kron nagrade.

Nekaterim so sicer očitali, da so bile češke osmojene, ker so kurlili pod njimi, da bi brže dozorele, pač nič zato.

V skrajni sili se človek posluž skrajnega sredstva.

Vipavec so zelo iznajdljivi. Zatrdo sem prepričan, da bo napočel čas, ko se jim bo istotako posrečilo Lahe pretentati kot so leto za letom tentali idrijsko občinsko oblast.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Din 200 \$ 4.00	Lir 100 \$ 5.90
Din 500 \$ 9.55	Lir 200 \$ 11.50
Din 1000 \$ 18.70	Lir 300 \$ 16.80
Din 2000 \$ 37.20	Lir 500 \$ 27.00
Din 5000 \$ 92.50	Lir 1000 \$ 53.25
	Lir 2000 \$ 106.30

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati \$ 5.70
" " " 10.00 " " \$ 10.80
" " " 15.00 " " \$ 15.90
" " " 20.00 " " \$ 21.00
" " " 25.00 " " \$ 26.10
" " " 30.00 " " \$ 31.20
" " " 35.00 " " \$ 36.30
" " " 40.00 " " \$ 41.40
" " " 45.00 " " \$ 46.50
" " " 50.00 " " \$ 51.60

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristopno \$1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

215 WEST 11th STREET NEW YORK, N. Y.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Strane samo

\$2.00

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

215 West 11th Street

New York City

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi el-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VENCESLAV WINKLER:

TOMAŽ PLAHUTA

Ce bi šli ljudje tistega večera malo oprežnejše in počasneje mimo vsega, bi lahko opazili mladega človeka, ki je stal na križišču in strel nekam v nebo. To samo še ni nič posebnega. Lahko bi rekli, da sanja ali pa da je pijan. Pa tako vroče oči ne morejo biti žejne naravnega vina. Take oči razodevajo samo eno misel, tisto strašno podobo, kako bi bilo lepo, če bi bil svet steklena krogla, ki bi jo lahko aluhal nekam daleč, daleč. To bi se lahko videli ljudje, ampak so bili praznično nadahnjeni in so mislili, da ves svet cvete v zadovoljstvu in pesmi. Saj je bil res lep večer in zvonovali mestni cerkva, ki so sipali bronasti blagoslov čez starišne strehe, so skoraj vriskali. In če si se ustaviš pri vratih, pa čeprav pri večnih, pri tistih velikih, ki so noč in dan odprti, je zadisalo skozi nje po nečem dobrem in božjem, da si takoj naslednji trenutek poln smehljaja pogledal po cesti. No, to se je moralo znotraj nekaj izpremeniti, zakaj drugače je bil svet se zmeraj isti, tak danes kot večer in lahko bi že tisto uro povedal, kakšen bo jutri in še tri dni potem.

Ampak mlad človek na križišču je še zmeraj streljal v nebo. Zvezdicer ni videl, ker je bila megla, a bi jih tudi drugače ne razločil. Zdal pred pomladjo so vse zmešane, tiste, ki so najbolj svetle, so najbolj plašne in najbolj trepetajo. Res je moralo biti nekaj drugega. Ljudje so hoteli mimo njega. Ljudje s praznikom v ustih, s praznikom v srcih. Sam božji praznik. Pa bo res menda nekaj drugega. Še stražnik na oglu ni gledal večveč mrzlo, smehljaj se je spominom in sanjam. Ljudje so hoteli vsak s svojo mislijo. Nekateri so stopali prešerno in glasno, drugi, ki so bili iz kleti in zadnjega nadstropja, pa ponižno in tiho, kakor se po

postavi spodobi. Eden je vednarje zadel ob zamišljenega človeka.

— Pardon. — je rekel.

Človek se je obrnil in se je zdelo, da ima v očeh bisere, zakaj tako nekam daljna svetloba je odsevala iz njih. Obrnil se je, pa je povedal začuden:

— Jaz sem Tomaž Plahuta!

— Ah, nič! — se je vznemljil neznanec in odhitel naprej. To vendar ne gre, da bi se pri vsakem človeku ustavil. Toliko ljudi, ki so zamudili vlak, se vlačijo po svetu. Porivati jih v prave kolesnice vendar ne moreš.

Tomaž Plahuta je pa tisti hip premišljeval, če sme sanjati o prazniku. Beračem so namreč tudi sanje prepovedane, zakaj iz sanj se rodi želje in volja in iz vsega slabega dejanja. Sicer je popolnoma dober človek in volilno pravico ima prav tako kot bančni ravatelj in tako je svoboden, da nima ne doma ne dela, vendar vse to ne pomeni še nič proti temu, če stoji človek pred praznikom in je lačen. Česa? Saj je popoldne že menda jedel, morda celo dvakrat. Toda takakota stiska v telo in dušo, vse, da ni mogoče več prestajati. Da, če se kar tako strmi v nebo, tako jo je še mogoče utešiti. Toda kar na cesti. Ali bi zakrčal, da je lačen? Zasmejali bi se mu. Morda bi mu kdo ponudil kos kruha. No, takrat bi se moral Tomaž nesmejniti. To bi bilo vse. Tako daleč je od človeka do človeka. Vsega da lahko sreča, kruha mu da lahko, tudi pogaje mu lahko nalomi, prav tiste mehke in sladke. Zadnje zavese, ki leže med človekom in svetom, pa ne more odgrniti. Ali pa jo prav redkokdaj. Tudi Tomaž misli tako. Pravijo, da bo praznik. Pes, nekaj novega je zadisalo po ulicah. No, praznik...

Nazadnje se je spomnil, da ne more kar tako stati sredi sveta.

Treba je hoditi, hoditi. Morda pride spetoma kaj posebnega od kod. Moral je hoditi.

Na drugem oglu je opazil raztrganega človeka. Stiskal se je k zidu, za roko je držal blede dekletce. Gledal je s toplimi očmi in vendar tako, kakor bi ne upal ničesar več. Tomaž se je spomnil na zadnji dinar. Položil ga je dekletcu na dan. Može je nerodno zamrmral nekaj v zahvalo, potem je prišel stražnik in ga z vzornim glasom zapodil.

Jutri bo pa praznik...

Seveda, saj so ljudje polni nekega velikonočnega vonja. Tudi izložebo so razsvetljene in okrašene.

Tomaž je stopil s tlaka. Tlak je samo za dobre ljudi, za tiste, ki mislijo na praznik. Stopal je s trudnimi koraki. Tam je cerkev. Bog ve, zakaj je cerkev na svetu?

Ustavil se je pred stopnicami in pomislil. Vstaneš jutraj, najes se in greš na delo. Opoldne si veseli, ko te čaka kosilo in zvečer ti je spet lepo. Imaš dom in veš, čemu si na svetu. Potem greš v nedeljo lahko v cerkev, se moliti poskušas. Če si pa brez kruha, brez doma, brez zvezd, potem ne spadaš tja in pozabiš na vse. Takole blizu vrat se še ustaviš, da se spomniš na pretekla dni, če ti je kaj do spominov. Drugače moraš pa bežati, skriti se v grmovje.

Saj so ljudje pred cerkvijo. Prav tako so kot on. Pa zakaj ravno tukaj? No, lepo se vidi po trgu.

Gleda, gleda.

Vsi so nemirni. Stopajo sem in tja in govorijo. Rad bi jim povedal, da je jutri praznik, a se boji. Morda bi se mu smejali. Ah, ne, saj morajo sami vedeti. Saj diši iz cerkve po nečem lepem, odprto je na široko, menda vidijo vse in čutijo.

Tako, tako.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

POKVEČENE NOGE KITAJK

Prava kurioznost, ki ima v ženskem svetu primere, je pokvečena nožica kitajske žene. Navdušenje za nežne nožice se je prišlo tudi Kitajci in nič posebnega ni, da mole mnogi Kitajci med spanjem noge kvišku, ali pa si križe prste na nogah z žico. Kitajska žena se je in se deloma še sedaj ceni samo po velikosti nog in majhna nožica je za njo prava dofa. Siromašni ženi je pomagala majhna nožica v boljše družbo, dočim so tudi odlične žene z velikimi nogami v boljši družbi prezirali. — Majhna nožica je Kitajcu večina, ma še sedaj najpikantnejši del ženskega telesa in piti lastni mož je ni smel videti gole. Evropski, ki so hoteli videti pokvečeno nožico kitajske prostitutke, so naleteli na odločen odpor kljub visoki denarni ponudbi. Siliko take nožice si lahko našel samo v pornografski literaturi.

Pokvečena nožica Kitajke ima svoj izvor v pradednih časih. Favoritka nekega kitajskega cesarja, ki je vladal 600 let po Kristusu, je imela baje ostudne, krvavim parkljem podobne noge, kar je bilo cesarju zelo všeč. Dvornim damam torej ni preostajala drugega nego prilagoditi se novi modi in začele so svojim hčeram že v otroških letih kvečiti noge. V kitajski literaturi naletimo pogosto na pesmi, opevajoče zlato lilijo ali najmanjšo žensko nožico. Po padcu dinastije Mandžu je bilo kvečenje ženskih nog strogo prepovedano, kljub temu pa naletimo na take primere pogosto še zdaj. Pokvečena noga kitajske ženske je prav za prav skrčena v neakosno pest. Prsti so stegnjeni k peti in ženska hodi namesto po stopalu po hrbtu noge pokvečene noge jo seveda v začetku zelo bole, toda to jo prav tako malo moti, kakor je naše ženske pred 50 leti steznik.

TEŽKA LETALSKA NESREČA

Bat'a ima v Otrkovicah pri Zilnu (Češkoslovaškem) lastno letališče, kjer se je pripetila te dni težka letalska nesreča. Proti poldnevju se je dvignil dvokrovnik z letališča, start je bil gladek, kmalu se je pa letalo močno nagnilo in treščilo iz višine 20 m na tla, kjer se je popolnoma razbilo. Izpod razvalin so potegnili pilota že mrtvega, potnik je bil pa smrtno nevarno ranjen in je že med prevozom v bolnico umrl. Vzrok nesreče še ni točno ugotovljen, zdi se pa, da jo je zakrivil Hustolet, ki se je učil letati in se je pod pilotovim vodstvom pripravljaj na letalski izpit. Najbrž je pilotiral takoj po startu v čenec in ker še ni bil popolnoma vešč pilotiranja, se je zgodila nesreča.

ZAKONSKA TRAGEDIJA

ŠTORKELJ

Londonške "Times" so priobčile te dni zanimivo poročilo svojega poročevalca iz Turčije o prenapetosti ljubosumne štorke, ki je do smrti izključevala svojo zakonsko družico, ker jo je po krivem doživila, da je imela ljubavno razmerje s puranom. V neko anatolsko vasico sta se vrnila na pomlad dve štorčki in se naselili v svojem starem gnezdu. Samica je znesla nekaj jajc, pridno je sedela na rjhi, zvalila je mlade in vse je šlo dobro. Nekega dne sta se pa začela zakonca klučvati in ravnsati. Kmalu je samec odletel in privedel nazaj več tovaršev. In komijsko dolgočasnih sodnikov je skrbno preiskala gnezdo, potem je pa odletela, krožila nekaj časa nad gnezdom in se na nekaj hudo jezila.

Ko je bila temperamentalna diskusija končana, so planili zakonski mož in dva člana rodbinskega posvetovalca na valečo samico in jo začeli neumiljeno klučvati. Ko so jo do smrti izključevali, je vzel vdevo v kljun enega mladiča in ga odnesel na tla. Ljudje, opazujoči ljubavno tragedijo v pitjem carstvu, so spoznali, da mladič ni štorčka, temveč mlad puran. Samico je bila očividno obsojena zaradi nezvestobe in svoj dozdnevni greh je morala plačati z glavo. — Potem se je pa tragedija pojasnila. Neki paglavec je bil zamenjal štorčki eno jajce s puranovim. Nje hudega slutnja štorčka je izvalila rdeč svojimi mladiči purana, ki ga je pa samec opazil in kruto kaznoval samico, misleč, da je prelomila zakonsko svestobo.

PESNIK in BANDIT

Spisal

AL. JENNINGS

22

Vrnili smo se bili na staro farmo Spike S. na kateri sem se bil prvičkrat v svojem življenju srečal z banditi in se pomela med nje, na farmo, na kateri smo bili svoj čas sklenili napad na vlake M. K. in T. Tam smo se ustavili, da pričakamo malega Dieka.

Nekdo je potekal na vrata. Zunaj je s peklensko silo tulil veter. Gospa Harliss je stopila na verando. Nekdo je prosil prenočišča. Bil je ves zamazan, ves premočen, oteklih oči. Bil je farinar, ki je prebival nekaj milj stran. Tisti večer je prišel kot špijon in smo bili njegove žrtve.

Vsi smo čutili, da se zapira past okrog nas. Toda ničesar drugega nismo imeli v tokah kakor svoj sum in nismo vedeli, kaj naj počnemo, ker je bil farinar prijatelj Harlissovih. Nismo ga mogli nikakor prijeti.

Toda nihče izmed nas ni tisto noč legel spat. Drugo jutro je solnce vželo svetlo in mrzlo, Gospa Harlissova je šla k vodnjaku po vode. Čez trenutek je pridirjala nazaj, brez rute, z lasmi, razviharjenimi od vetra.

— Policisti so prišli! Vse nas bodo pobili!

Frank in Bud sta z winchestrovkama v rokah planila po stopnicah. Gospa Harlissova je svojega malega brata vzela v roke in bežala proti vratom. Jaz sem poizkusil zbežati skozi okno v kuhinjo.

Kroglo so zbile kljuko s hišnih vrat. Prva salva mi je s kosci stekla oškropila obraz. Pribežali smo do majhne kočice za farmarjevim domom. V kočici so bili spodaj trije prostori in zgoraj eden. Strelji so šli skozi hišo, kakor da je iz lepenke.

Kroglo so sesule posodo na mizi, zrušile štedilnik in zbile podobe s sten. Trije izmed nas so bili ranjeni. Bili smo napadeni od treh strani. Policisti so zasedli šupo na severovzhodu, hišo na severu ter skale in gozd na severozapadu. Proti jugu se je razprostiral majhen breskven nasad in za njim je ležala odprta prerija.

Stirideset minut smo se borili, dokler se ni naša bedna trdnjava popolnoma sesula. Tedaj smo v dežju krogel napravili izpad proti preriji. Na prosto polje si niso upali za nami.

Onstran potoka Duck smo se ustavili, da si obvezemo rane. Jaz sem bil ranjen prav nad kolenom in krogla mi je ticala v kosti. Bud je bil zadet v ramo in Bill je imel v stegno zevajočo rano, kakor da ga je ugriznil pes. Frankov plašč je imel sedemindvajset lukenj, toda on sam ni bil niti malo opraskan.

Tam v gorah smo se pripravili na svojo zadnjo obrambo. Ves dan smo ticali v skrivališčih. Bilo je za vraga mraz. Imeli smo samo dve jabolki za vse nas. Od tega smo živeli tri dni. Policistov ni bilo za nami.

Šli smo spet na drugo stran reke, zajeli par Indijancev in jima odvzeli njune, ponije in vprego ter se začeli pomikati proti Kanadski reki. Moja rana je otekla. Dvakrat sem jo moral odpreti z žepnim nožem, da mi je odleglo. Bili smo namenjeni do hiše Bennyja Pricea. Iz prejšnjih časov, ko še nisem bil bandit, mi je bil prijatelj. Sprejel nas je in nas postregel z dobro malico. Toda pri njem nismo mogli ostati, če nismo hoteli njega samega spraviti v nevarnost.

Na njegovem domu se je nekega dne pojavil star naš znanec, neki konjski tat, po imenu Baker. Ta nam je dal svoj voz na razpolago. Frank mu ni zaupal in se ni narjal peljati z nami. Bud, Bill in jaz smo stopili v voz. Baker naj bi nas bil odpeljal na svoj dom. Podoba je bila, da bo Bill ranam podlegel. Bud in jaz sva bila v nezavesti. Jaz sem se nazadnje osvestil. Na kozlu je nekdo sedel.

— Kdo je? — sem vprašal.

— Jaz sem, hudič me naj vzame, je klel Frank. Izginimo odtod...

Med tem ko smo mi trije ležali v neza-

vesti, je Baker poslal po Franka, češ da ga jaz želim. Na to je prišel, Baker nas je zapeljal v gozd, v past, in ko nas je zapečal, se je zaklinjal, da smo na pravi poti. Čez kolovoz je ležalo opodrito drevo.

Bill je umiral. Bud in jaz sva napol pri zavesti ležala v vozu. Frank je zlezal na kolovoz, je ležalo podrito drevo.

— Jennings, udajte se!

Deset na enega — tako so nas dobili v roke.

Dve leti je trajalo, da je padla sodba. Jaz sem bil obsojen na pet let za napad na uradno osebo z morilnim namenom. V nekem drugem okrožju sem bil obsojen na dosmrtno ječo za roparski napad na vlak Rock Island. Odpravili so me v kaznilnico v Ohio.

Nedoumljiva usoda me je guala tja, kjer je medtem Bill Porter našel svoj dom.

KAZNILNICA V OHIO. — RED BAKIRJEV. — PESNIK IN BANDIT SE SPET SREČATA

Biti zaprt — to še mestnemu človeku izpije vso kri iz lice in ga stre. Bandit pa, ki je vaje širjave ravnin in gora, je izgubljen, kakor hitro pa posade za sivi zid.

Ko sem začutil zdušnje aresta, prenatrpano z zoprnimi vonji, kletvinami in zadržanim obupom, se je zver zdramila v meni.

Moj prihod je najavil slednji listič v državi. Vsakdo v jetnišnici je vedel vse. — Dva roparska napadaleca na vlak, moja nedanja prijatelja tam zunaj, sta hotela obnoviti svoje poznanstvo z menoj. Po kdove kakšnih zvijačih jima je uspelo, da sta na hodniku prišla mimo mene.

Bila sta kakor dva strahova. Prvi hip ju nisem mogel prepoznati. Kakor dve dolgi, upognjeni beli senci sta tiho drsela mimo mene. Eno leto v jetnišnici je vse življenje izželo iz njunih teles. Kakor dva silna orjaka sta prišla in kot dvojce razpalih okostij sta se nazadnje vrnila na prost.

Potem je prišel moj prvi arestantovski obed. Vonj, kakršen prihaja iz veder za odpadke, vonj po gnilem mesu in milijon muih mi je udarilo v obraz, ko so se vrata v obedično odprla pred menoj. Sedel sem med dvema črnecema, ki sta smrdela po znoj in ki sta bila prej podobna gorilam kakor ljudem.

Ropot pločevinastega posodja in nemirno prekladanje nog sta polnila prostor, dvignjene roke so za pazniki klicale kruha. Tu ni bilo šundra od človeških glasov, vse je bilo eno sam dušek, od Boga zapuščen, nasilen molk, na katerega je jetnik v kaznilnici obsojen.

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

POVESTI in ROMANI

(Nadaljevanje.)

Po strani klobuk	50
Plat zvonca	40
Pri stricu	60
Prst božji	30
Patrija, povest iz irske junaške dobe	30
Prva ljubezen	50
Po gorah in dolinah	80
Pol litra vipave	60
Poslednji Mehikance	30
Pravljice H. Majar	30
Prediržani, Prešern in drugi svetniki v zramofonu	25
Prigodno čebulice Maje, trda vez I.	15
Plice selivke, trda vez	75
Preč nevlito	35
Popotniki	60
Poznava Boga	30
Pirih	30
Povodnj	30
Pranski Judek	25
Presega Huronskega glavarja	30

Pravljice in pripovedke (Košutnik)

1. zvezek

2. zvezek

Prve manj Indijanci

Pregledanje indijanskih mislonarjev

Robinson

Robinson Crusoe

Revolucija na Portugalskem

Rdeča in bela vrtnica, povest

Roman zadnjega cesarja Habsburžana

Rdeča megla

Rdeča kokarda

Seržant Diavolo, vez

Slovenski talčice

Slovenski Robinson, trd. vez

Stric Tomova kočica

Sueški invalid

Skritost najdenke

Skazi sirno Indijo

Sanjska knjiga, mala

Sanjska knjiga, velika

Sanjska knjiga, (Arabika)

Spomini Jugoslovanskega dobrovolja, 1914—1915

Srečostrel, trd. vez

Stirski vojni

Stiri smrti, 4. zv.

Smrt pred hišo

Stanley v Afriki

Spomen znanega potovalca

Stritarjeva Antologija, broš.

Sisto Sesto, povest iz Abrucev

Sin medvedjega lovca, Potopisni roman

Student naj bo, V. zv.

Sveta Notburga

Spisje, male povesti

Stezosledce

Stopek Samotarke

Sveta noč

Svetlobe in sence

Slike (Meško)

Spake, humoreska, trda vez

SHAKESPEAREVA DELA:

Macbeth, trdo vez

broširano

Othello

Sen Kresne noči

Skrivnost najdenke

Splošna Knjižnica:

St. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broširano

St. 2. (Rado Murlik) Na Bledu, izvirna povest, 181 str., broš.

St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 dej., broš.

105 strani

St. 4. (Cvetko Golar) Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano

St. 5. (Fran Milčinski) Gospod Fridolin Zolna in njegove družničina, veselomoderne črtice I., 72 strani, broširano

St. 6. (Novak) Ljubosumnost

St. 7. Andersonove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Uiva, 111 strani, broš.

St. 8. Akt štev. 113

Stev. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber) Problemi sodobne filozofije, 347 strani, broš.

St. 10. (Ivan Albrecht) Andrej Termoz, religiozna karikatura in miselnost, 65 str., broš.

St. 11. (Pavel Gollai) Peterčkovce poslednje sanje, božična povest

St. 12. (Dr. Karl Engliš) Denar narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., broš.

St. 13. (Fran Milčinski) Mogočni pristan, narodna pravljica v 4. dejanjih, 91 str., broš.

St. 14. (V. M. Garšin) Načelna Nikolajevna, roman, poslovenil U. Zuna, 112 str., broš.

St. 15. (Dr. Karl Engliš) Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., broš.

St. 16. (Edmond in Jules de Goncourt, Renee Maupierre) Življenje, pesmi, 112 str., broš.

St. 17. (Prosper Marceve) Verne duše v vcih, povest, prevl Mirko Pretnar, 80 str., broš.

St. 18. (Jarosl. Vrchlicky) Oporoka lukovskega grajskega, veseloligra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradac, 47 strani, broširano

St. 19. (Gerhart Hauptman) Potopljivi zvon, dram. hajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 strani, broš.

St. 20. (Jul. Zeyer) Gompazi in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevl dr. Fran Bradac, 164 strani, broš.

St. 21. (Fridolin Zolna) Dvanaest kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš.

St. 22. (Toisjot) Kreutzerjeva sonata

St. 23. (Sophokles) Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., broširano

St. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji dnevi Pompeje, I. del, 355 str., broš.

St. 25. Poslednji dnevi Pompeja, II. del

St. 26. (L. Andrejev) Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str., broš.

St. 27. (Fran Erjavce) Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš.

Knjige pošiljamo, poštnine prosto

"GLAS NARODA"

216 W. 18 Street

NEW YORK

Naj ljubezen joče

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil I. H.

58

(Nadaljevanje.)

— Gospod Eger, ali hočete zares s svojo hčerko postopati s tako srednjeveško strogostjo? Dovolite ji vendar, da bo po svoji volji in želji srečna. In to bo gotovo, kajti Berger je zelo plemenitega mišljenja. Kar se mene tiče, uživa mojo popolno naklonjenost. Ravno kar sem ga imenoval za nadgledarja na mojih posestvih na Stajerskem. — O vsem drugem se pomenimo jutri. Tudi sam pridem enkrat k vam, kajti že dolgo nisem bil pri vas. — Vojvoda pripogne glavo v znamenje, da je avdienea končana. — Računajte tedaj na to, da sem jutri pri vas. Prišel bom že za zajtrk.

Eger je bil kot otonen. Ni vedel, kako je prišel iz grada. Dobrota visokega gospoda je bila prevelika.

In kako ljubeznjivo je govoril o Eriku Bergerju! Skoro nevrjetno je bilo. Za Boga, Berger je imel nekaj na sebi, da mu je moral biti vsakdo dober. In če človek dobro premisli, ali je imel kako krivdo nad celo sramoto? V Egerjevem sreču se je zbudil čut pravice, ki je bil vedno njegova lastnost, ki pa mu je v tem slučaju odrekla.

Kako lepo je vojvoda sprejel oba takoj po tej sramoti! Eger se oddahne. To je bilo tudi edino srečstvo, s katerim je mogel potolažiti svojo obupano ženo in zamašiti usta dobrim sosedom, ako izvedo, v kako veliki časti je še vedno pri vojvodi navzlic vsemu, kar se je pripetilo. Na poti domov mu je bilo sicer malo lažje, toda do Jute je kahal še vedno isto jezo kot prej.

Vojvoda je ostal zvest svoji besedi. Njegov obisk je pomiril razburjeno razpoloženje po okolici in v hiši nadgledarja Egerja. Tudi vsi ljudje so bili bolj naklonjeni mlademu zaljubljenemu paru kot pa zapuščenemu zaročenu in starišem. Nikdo ne bi bil mislil, da je rajši hotela postati priprosta žena gozdarja, kot pa bogata in ugledna gospa poročnikova. Pa se je odločila za Erika, ker ga je tako zelo ljubila. In ravno to je Juto prineslo tako blizu k sreči vsem ljudem v bližini očetove hiše.

Ko se je vojvoda poslovil pri Egerjevih, je obiskal tudi veleposestnika Hladnika, ker je ostal dalje časa in je prijazno govoril z gospodinjjo. Njegove prijazne in modre besede so dobro vplivale tudi na družino Hladnikovo.

Sedemindvajseto poglavje.

Binokostno veselje je ležalo nad gozdom. Nežno zelena listje belih brez je majal lahen veter. Nežno je gledalo modro nebo skozi veje visokih hrastov in mogočnih bukev in vseokrog se je razlegalo veselo tičje petje.

Gospod, ki je korakal poleg Erika je globoko vdihaval duhteč, oživljajoči gozdni zrak in njegove upadle prsi so se širile. Snahe klobuk in veter se igra z njegovimi sivimi lasmi.

— Erik, tukaj mora človek ozdraveti — in najti mir! Tvoje kraljestvo je lepo! Ali ga je našla tudi tvoja mati?

— Iskala ga je oče, — našla? — Erik zmaže z glavo in očetu se poslože oči. Obstane in pogleda Erika.

— Erik, midva sva se sedaj razgovorila — spravila sva se — nimaš več jeze na mene?

— Ne, oče! Vse to je pozabljeno in o tem ne bova govorila več. Saj jaz nisem največ izgubil. Zaradi naše matere me veseli, da je vse tako prišlo, da bo ob večeru svojega življenja poplačana za vse to, kar je morala pretrpeti.

Molče stisne grof Otokar Verdin njegovo roko in gleda z božljivo srčno svojega sina. Molče gresta dalje; vsak je bil zaposlen s svojimi mislimi.

Erik je bil še vedno ginjen vsled srečanja s svojim očetom. Takoj je spoznal v zgodaj postaršem gospodu ki je skupno z grofom Rudolfom izstopil iz železniškega voza, onega moža, ki je pred šestnajstimi leti v veliki dvorani na gradu Hmeljniku njega in njegovo mater odslavljal s praznimi besedami, z besedami, ki so se širile najstarejšemu dečku zapile v srce in so iz njega napravile trd, neupogljiv značaj, kakoršen je bil...

Toda v ganljivem trenutku, ko mu je grof Rudolf pripeljal očeta in sta si držala roke in sta imela uprte oči eden v drugega — v tem trenutku je izginila vsaka jeza, ki jo je še imel in se je umaknila svetemu, vzvišenemu čutu, katerega je izrazil z besedami "moj oče!" Solze so zalivale Erikove oči in le nejasno je videl, kako se je oče opiral na Rudolfa, ker je bil ginjen in ni mogel govoriti besede. Otokar Verdin, samo gleda, ni še mogel razumeti, da je ta lepi mladenič njegov sin in je tudi hotel ostati njegov sin. Kolika nezasluzena milost neba!

Rudolf je ostal do prihodnjega vlaka na postaji, da se odpelje v Brezice k gospe Finkovi, da od tam zopet popelje domov obe dekleti Juto in Lori.

Erik mu je vse zaupal in sedaj je prišel trenutek, ko je smela Juta izvedeti, komu je podarila svoje srce. Njena ljubezen je prestala preskušnjo in zdaj naj bo za to poplačana.

Erikov dom že gleda izza drevja. Nekoliko počasneje pričeneta hoditi.

— Tukaj, oče, je naša hiša. Pojdi! Mati te pričakuje. Erik ostane zunaj; ta ura je bila samo a očeta in mater. Počasi, težko, kot bi ležala na njegovem hrbtu velika teža, se Otokar Verdin bliža mali hišici. Pred vrati obstane upognjen — kot bi se bal — tedaj pa se odločno vzravna in vstopi.

Nanovo posuti pesek škriplje pod njegovimi koraki; pri vratih posluša, nikogar ne sliši. Temno mu postane pred očmi; vrata na levo, kot mu je rekel Erik — srce se mu dviguje do grla, ko prime za kljuko.

V majhni mračni sobi pričakuje Marija grofa Otokarja Verdina.

Kot izklesana iz kamna stoji pred njim; z njenega obraza je izginila vsaka kaplja krvi. Življenje je bilo samo v njenih velikih, temnih očeh.

Slišala ga je zunaj. Toda za celi svet se ni mogla ganiti, da bi mu šla le korak nasproti.

In nato je stal pred njo — ljubljni, osvojeni in vendar kočečno zopet ljubljni mož. Stoji pred njo kot prosilec, kot človek, ki je izgubil pot in je potreboval njene pomoči.

Šestnajst let je dolga doba — in šestnajst let živeti v delu in skrbeh in v nikdar počivajočem trpljenju — vse to pije življenje v dvopini meri. Toliko zapuščenih let postara človeka, pobeli lase. Leta neusmiljeno vzamejo žensko lepoto in njeno ljubkost. S pekočo bolečino vidi Otokar Verdin, kaj je postalo iz njegove Madone in po njegovi krivdi. Pa še vedno je ležalo dostojanstvo nad to žensko postavo, dostojanstvo, ki je bilo vredno kraljevskega prestola.

Stopita si nasproti, zreta si v oči, nikdo ne govori besede. Gledata se, kot bi eden drugemu hotel pogledati v dušo. Tedaj, kone-

no stegne Otokar svojo roko in v dušnem glasu se izvijajo besede iz ust:

— Marija, ali mi moreš odpustiti?

In tedaj je Marija, ko je zaslišala njej nekdanjo tako ljubi glas, pozabila na vse ono, kar je hotela reči; kar se je mnogokrat zavzela, ako bi ju zopet kdaj privedlo življenje skupaj. Pozabila je očitaj, jezo, trpljenje in skrb z svoji odpustljivi ženski ljubezni, v sčutju, ki je polnilo njeno srce pri pogledu na trudnega moža, čegar obraz je kazal jasne sledi, da je tudi sam šel skozi trpljenje in razočaranja...

Ako bi bil prišel v sreči, kot zmagovalce in osvoboditelje, kot delitelj bogastva, tedaj ji odločilna beseda, po kateri je tako hlepel, ne bi tako lahko stekla skozi usta kot sedaj, ko je stal pred njo kot prosjak in je čakal na njeno odpuščanje — kot obsojenec, ki čaka na milost.

S svojimi mehki rokami prime za obe Otokarjevi roki.

— Da, Otokar, odpustila sem ti.

(Dalje prihodnjic.)

ZATIRANJE MALARIJE

Da umre za malarijo letno nad dva milijona ljudi in da se potroši za malarčne bolnike, ki ozdravijo in okrevajo, vsako leto 300 milijonov dolarjev, je pri nas malokomu znano. In vendar je res, da spada malarija med najzavratnejše morike človeštva. V Indiji je n. pr. 83 000 naselbin ogroženih po malariji, 30 milijonov ljudi pa trpi na njenih posledicah. Del Ceylona je v nekaj letih izgubil 90% svojih prebivalcev. Pokosila jih je deloma malarija, kar jih je ostalo, pa so se preselili drugam. Slične podatke, bi lahko navedeli pač tudi od drugod, zlasti o Afriki in Malajskih otokih. Pa tudi na jugovzhodu Evrope ni kdo ve kako dobro v tem pogledu, čeprav se je z napravami za izsuševanje močvirij in odtekanje vode napravilo mnogo dobrega.

Danes se lahko pohvalimo, da poznamo uspešna sredstva za zatiranje malarije, pred petdesetimi leti je bilo drugače. Človeštvo je bilo takrat proti tej bolezni brez teka.

Takrat je služil v angleški vojski mlad zdravnik z imenom Ronald Ross. Kot vojak je moral tu in tamo v kolonije. Tam je imel priliko opazovati malarčne obolenja in jih študirati na licu mesta. Sedemnajst let je trajal ta njegov študij — šele potem je dosegel uspeh — in razočaranje.

V žlečdni koži anofelea, tropičnega komarja je našel poleti 1897 povzročitelja malarije, o katerem se je pozneje preverilo, da ga prenašajo vsi komarji imenovane vrste. Razodel je svoje odkritje medicincem, ki so raziskovali komarje po njegovih navodilih — zaman. Ne more se reči, iz kakšnih razlogov so bila ta raziskovanja brez uspehov. Mogoče je, da se niso vrtili v pravilni obliki, mogoče tudi, da so bili komarji, s katerimi so eksperimentirali Rossovi tovariši, druge vrste. Rezultat je bil vsekakor za Rossa vse prej kakor časten. Njegov predstojnik je tako dvomil v pravilnost Rossovega izsledka, da je smatral za potrebno, da se njegov pribočnik čim dalje odstrani od njega. Dosegel je, da so ga prestavili v severno Indijo, kjer mu je bilo nadaljnje raziskovanje popolnoma onemogočeno. Našel pa se je mož, ki je bil manj spletkarski in zavisten od Rossovega šefa. To je bil sir Patrick Manson, ki je tr-

dno veroval v Rossovo trditve. Njemu se ima Ross zahvaliti za premostitev v Kalkuto, kjer mu je bilo mogoče nadaljevati raziskovanje v započeti smeri. Toda niti v Kalkuti ni mogel priti daleč. Smel je delati poskuse samo na pticah in čele potem, ko se je leto dni tako mučil v Kalkuti, mu je uspelo, da je v Sierra Leone našel potrjeno svojih domnev. Izsleditelj bacila jetike, prof. Robert Koch in nekaj italijanskih zdravnikov je potrdilo pravilnost Rossove trditve, nakar se je vrgele zdravnik na praktično delo. Tako je postal pionir velikopotezne borbe proti komarjem, ki kužijo ljudi s troši malarije. Petdesetletnica odkritja bacila jetike je torej tudi petdesetletnica odkritja povzročitelja malarije. D a sta ti dve kugi danes tako omejen, se ima človeštvo zahvaliti pokojnemu Robertu Kochu in še živemu Rossu.

Dopusti v škodovih tvorcih

Škodove tvornice v Plzinju so v zadnjem času skrčile število uradništva. Glavni ravnatelj podjetja dr. Loewenstein pa izjavlja, da je treba še nadalje štediti. Dal je torej uradnikom na izbiro: da se odločijo za redukcijo nadaljnjih 500 do 1000 tovarišev ali pa za pristanek na neplačani enomesečni dopust v letu. Kdor ne bi mogel tega dopusta preživeti brez plače, mu bo dala tvornica primeren predprijem, ki se mu bo skozi vse leto v obrokah odračunaval od plače.

POZOR ROJAKI

Vse, kar se tiče "Glasa Naroda", to je naročnino, dopise, vprašanja itd. pošljite na naslov:

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Edinole tako naslovljena pisma bodo zagotovo dospela na pravi naslov.

Rojaki, vpoštevajte to! S tem boste preprečili marsikatero zmedo in zakasnitev.

ČE NAMERAVATE TO POLETJE OBISKATI DOMOVINO?

Pišite nam takoj bo brezplačna navodila in zagotavljamo vam, da boste po ceni ter udobno potovali.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 West 18 Street New York, N. Y.

TOMAŽ PLAHUTA

(Nadaljevanje s 3. strani.)

Mlaži kolnejo. Eden igra na orglice, a ne more ubrati nobene poskočne. Nečesa lepega je treba, nekaj takega, kar se ne da povedati. To so najbrže spomini. Spominov ni mogoče kar tako pretrgati. Starejši hočejo govoriti, a ne vedo, kako. Če začnejo, se sredi besede ustavijo, kot da jim je prišlo na misel kaj drugega.

Le zakaj je cerkev odprta in zakaj diši iz nje po kadilu in po vsem lepotu?

Tomaž stoji prav blizu vrat. — Dvakrat se je ozrl v notranjost. — Nekoliko razsvetljena je. Če bi stopil noter? Ne, zasmejal bi se mu. Kaj niso vsi trdi in brički. Nalašč so obrnili vratom hrbet.

Tamle prihajajo še drugi. Da je lep večer, pravijo. Dela sicer še ne bo, ampak praznik bo jutri.

Praznik, praznik, pravijo in vsi umolknejo.

Potem pridejo spet spomini. Ti morajo biti že hudo daleč, ker se medli in tihi. Podobe vstajajo, nič ne pomaga, če se jih branijo. Nazadnje ni tako. V vsakem človeku je nekaj božjega.

Tomaž gleda gručo za gručo. Ko li se vsaj eden obrni! Tam bližje sta mlada, dvajset let še nimata, oče je pa siv in sklonjen in ves čas pokušlje. Potem je zraven mizar s pokvarjeno nogo. Ves čas se ozira proti cerkvi. Fotem je še polno drugih, kakih dvajset čet ne več.

Tomažu je nerodno. V zvezde ni mogoče strmeti, ko jih ni. Počasi se zaveda, da je lačen. To ne pomeni dosti. Nocoj ne bo dobil ničesar več. Spati tudi ne bo mogoče. Treba bo hoditi, hoditi, čeprav je truden in misli, da ima svinčene noge.

Toda cerkev je odprta in tako črna svetla. Ah! Nocoj vsi preveč molkijo.

Da, po hišah je zdaj lepo. Razsvetljene sobe, večerja in mir. Tomaž posluša. Nekje blizu je odprto okno, nekdo igra klavir. Nema-ra je mlado dekle. Danes, ko je tak večer, igra na pamet, saj že kar roke same pojo. Vsi poslušajo. To je kot nekaj z onega sveta.

Tomaž naredi korak, naredi dva. Naprej ne more. Čuti, da ima težke noge, tako težke, da bi moral stati in zaklicati na pomagane. Zakaj se ozirajo vanj? Oh, saj ni nič! Samo malo se je obrnil. Naj-ljuže je, da če moraš stati na mestu in veš, da je za tvojim hrbtom ne-

kaj lepega, a se ne upaš ozreti. Megla tišči prav k tlom. Vseeno je lep večer. Zdi se, da bo začelo deževati, nekaj mokrega se oprijemlje obrazov in rok. Da, deževalo bo.

Tomaž stoji kot mrlič in skuša uganiti, kaj je za njim. Najprej tri stopnice. Potem so vrata. Dva dolga koraka in bi ga ne videli več. Ko so pa vsi tako čudni! Preklinjajo in se norčujejo iz vsega, vendar so prišli prav pred vrata. Tajiti skušajo, a ne morejo. Saj je vendar jutri praznik.

Tamle nekdo glasno pripoveduje, da bi bilo dobro, če bi šli malo po cesti. Pritrjujejo mu, a se vendar nihče ne gane z mesta. Ni mogoče. To mora biti nekaj posebnega v človeku, da gatak prostor priklene nase.

Prav zares bo deževalo. Tomaž čuti, da že padajo drobne kapljice. Treba se bo umakniti. Prav tako mislijo vsi. Vendar ostanejo na mestu.

Da, treba se bo umakniti. Zdal se nekateri obračajo. Dva skoka, pomislil Tomaž. Nihče bi ga ne videl. Stisnil bi se v temen kot in bi mu bilo lepo.

No, in zdaj je začelo deževati. — Hudiča, dež! — pravi nekdo skoraj veselim glasom.

Seveda je dež, saj vsi vidijo. — Torej se bo le treba umakniti. Obrnejo se in strmijo po trgu. Mrač-lega meji hišami.

— Pojdim! — pravi eden.

Vendar se nihče ne premakne. Tomaž čuti kaplje skozi obleko. Tako mehko padajo, kakor bi vejele, da bo praznik. Toda vse bo do premočile, saj se nihče ne umakne.

Stari žagar kašlja, kašlja. Polagoma se obrača, premišljuje nekaj časa, potem stopi proti stopnicam. In kaj je to čudnega? Samo streho bi rad, samo streho...

Tomaž ga gleda. Ali bi stopil za njim? Ne, žagar je bolan. Ah, kaj! Saj je vse bolno.

Glej, tam gre že drugi.

No, zdaj gredo vsi. In nobene besede niso rekli. Kar samo je prišlo. Sicer so že od prvega trenutka vedeli vse, kako se bo zgodilo. In če bi ne bilo dežja, bi prišlo kaj drugega.

Tomaž izdihne.

Tri stopnice. Široka vrata.

Zadnji je.

Toplo sijejo samotne luči. Zdalj prav za prav ni treba ne kruha ne doma ne zvezd...

SHIPPING
NEWS

17. maja: Columbus, Cherbourg, Bremen, Vulcania, Dubrovnik, Trst

19. maja: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

20. maja: Homer, Cherbourg

21. maja: Bremen, Cherbourg, Bremen

Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

25. maja: Berengaria, Cherbourg

26. maja: Hamburg, Cherbourg, Hamburg

27. maja: France, Havre

Olympic, Cherbourg

28. maja: Europa, Cherbourg, Bremen

Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

St. Louis, Cherbourg, Hamburg

1. junija: Mauretania v Cherbourg

2. junija: Columbus v Cherbourg in Bremen

General Von Steuben v Cherbourg in Bremen

3. junija: Magestic v Cherbourg

Westernland v Havre

4. junija: De France v Havre

Rotterdam v Boulogne sur Mer

5. junija: Leviathan v Cherbourg in Bremen

Bremen v Cherbourg in Bremen

6. junija: Pres. Harding v Cherbourg

Aquitania v Cherbourg

7. junija: Saturnia v Cohn in Havre

8. junija: Conte Biancamano v Genova

Lapland v Havre

9. junija: Paris v Havre

Homer v Cherbourg

Volendam v Boulogne sur Mer

10. junija: Olympia v Cherbourg

Lezengaria v Cherbourg

Europa v Cherbourg in Bremen

11. junija: France, Havre

Berlin v Bremen

12. junija: Genova v Genova

Leontina v Havre

13. junija: Rotterdam v Boulogne sur Mer

Minnetonka v Cherbourg

14. junija: Lafayette v Havre

15. junija: De France v Havre

Pres. Roosevelt v Cherbourg

Mauretania v Cherbourg

16. junija: Bremen v Cherbourg in Bremen

Stuttgart v Cherbourg in Bremen

17. junija: Vulcania v Trst

Volendam v Havre

18. junija: Volendam v Boulogne sur Mer

19. junija: Columbus v Cherbourg in Bremen

20. junija: Conte Grande v Genova

Leviathan v Cherbourg

21. junija: Paris v Havre

Aquitania v Cherbourg

30. junija: Champlain (NOVI) v Havre

General von Steuben v Bremen

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hitrem Eksprsnem Parniku

ILE DE FRANCE

4. JUNIJA (Opoldne)

21. JUNIJA — 8. JULIJA (Opolnoči)

PARIS

10. JUNIJA (Opolnoči)

29. JUNIJA — 22. JULIJA

FRANCE

16. JULIJA

3. razred do Ljubljane in nazaj do \$139.00 naprej

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše poplačane agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

VABLJENI STE

da se pridružite našemu velikemu izletu v staro domovino

4. JUNIJA

na slavnem, modernem francoskem brzoparniku

ILE DE FRANCE

SLOVENSKE SPREMLJEVALECE GRE Z NAŠIMI POTNIKI PRAV DO LJUBLJANE

III. razred samo \$86.73 do Ljubljane \$86.32 do Zagreba

RETUR-karta \$148.— do Ljubljane \$152.— do Trsta

Mnoge posebne ugodnosti so aranžirane za potnike tega potovanja.

Naše naslednje skupno potovanje na istem parniku se vrši

9. JULIJA

Za vse informacije se obrnite na:

LEO ZAKRAJŠEK

GENERAL TRAVEL SERVICE

1359 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

DRUŠTVA